

Михайленко М.М.

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО НАГЛЯДУ У СФЕРІ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

Статтю присвячено дослідженню змісту й особливостей інституційно-правового регулювання державного санітарно - епідеміологічного нагляду у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення в Україні. На основі проведеного аналізу визначено поняття «державного санітарно-епідеміологічного нагляду». Проаналізовано повноваження різних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямована на формування та реалізацію державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду. Вказано на проблеми, пов'язані із практичною реалізацією цієї функції через неузгодженість законодавчої бази та відсутність чіткої взаємодії і координації дій суб'єктів державного контролю. Проведено структурування функцій з епідеміологічного нагляду за рівнями управління. Розглянуто процедуру передачі повноважень Державної санітарно-епідеміологічної служби України до Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів та Міністерства охорони здоров'я України. Визначено, що необхідною умовою підвищення ефективності державного управління є координація й упорядкованість діяльності зазначених вище органів. Виділено ключові проблеми адміністративно-правового та інституційного забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення та зазначено, що ліквідація Державної санітарно-епідеміологічної служби України, яка здійснювала державний санітарно-епідеміологічний нагляд та контроль за дотриманням санітарного законодавства, призвела до розбалансування єдиної державної системи забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя. Внаслідок чого виникли суперечності та прогалини у національному законодавстві, яке регулює питання здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду. В умовах створення національної системи громадського здоров'я в Україні є нагальна потреба визначення місця державного санітарно- епідеміологічного нагляду в даній системі. Встановлено, що система нормативно-правових актів є одним із засобів механізму публічного адміністрування сферою санітарного та епідемічного благополуччя населення, який відіграє фундаментальну роль у регулюванні та реалізації мети цієї сфери, тому запропоновано на законодавчому рівні удосконалити нормативно-правову базу з питань здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду. У статті обґрунтовано, що відповідно до євроінтеграційних прагнень України державне управління санітарно-епідеміологічним наглядом має спрямуватися на забезпечення гідного рівня санітарно-епідемічного благополуччя населення.

Ключові слова: державне управління, державні інституції, санітарно-епідемічне благополуччя населення, державний санітарно-епідеміологічний нагляд, санітарне законодавство, реформування, повноваження, нормативно-правове забезпечення.

Постановка проблеми. Санітарно-епідемічне благополуччя є адекватним показником соціально-економічної безпеки держави. Проведена Урядом у 2014 році оптимізація системи центральних органів виконавчої влади, у ході якої було ліквідовано Державну санітарно-епідеміологічну службу, відбулася без внесення відповідних змін до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», постанови Кабінету Міністрів Укра-

їни від 22.06.1999 р. № 1109 «Про затвердження Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд» та інших нормативно-правових актів стосовно завдань та процедури проведення державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

Тому на часі постало питання законодавчого визначення системи державного санітарно-епідеміологічного нагляду в Україні, її готовності до реагування до надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру.

У сучасних наукових розробках не вироблено єдиного підходу до розуміння поняття «епідеміологічний нагляд (спостереження)», відмінностей між поняттями «державний контроль» і «державний нагляд» та критеріїв їх розмежування як явищ управління. Саме це й зумовило вибір теми статті.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання розвитку та реформування сфери санітарного й епідемічного благополуччя населення та її законодавчого забезпечення вже стало предметом розгляду вітчизняних дослідників. Зокрема, у працях Хайнацького Є.С. визначено й обґрунтовано методи здійснення епідеміологічного контролю та нагляду та правове регулювання сфери санітарно-епідеміологічного благополуччя населення. Воронятніков О.О. досліджував нормативно-правове адміністрування сферою санітарного та епідемічного благополуччя населення. Певний інтерес для нашої роботи становлять наукові розробки Демченко І. С, пов'язані з аналізом спроможності владних інституцій щодо захисту населення від інфекційних хвороб. Муляр Г. та Шуст Г. досліджували правовий статус органів влади, які входять до системи епідеміологічного нагляду в Україні, окреслюючи загальну характеристику системи епідеміологічного нагляду в Україні. Белей Є.Н. вивчав контроль і нагляд у сфері охорони громадського здоров'я та особливості епідеміологічного нагляду як основної функції охорони громадського здоров'я. Ліхтер М.П. визначала принципи правового регулювання санітарно-епідемічного благополуччя та правові засади управління ним.

Однак ще глибшого наукового дослідження потребує механізм державного регулювання в частині санітарно-епідеміологічного нагляду як головного важеля впливу на забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Постановка завдання. Метою статті є здійснення аналізу сутності державного управління санітарно-епідеміологічним наглядом, дослідження специфіки інституційно-правового регулювання сфери санітарно-епідемічного благополуччя населення, особливостей у повноваженнях органів державної влади щодо формування та реалізації державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення на сучасному етапі та розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності правового регулювання діяльності органів публічного адміністрування у досліджуваній сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як зазначено у Стратегії людського розвитку (Указ

Президента України від 02.06.2021 р. № 225/2021) з огляду на потреби людського розвитку завданням держави повинно бути формування такого економічного та соціального порядку, який буде підґрунтям та гарантією реалізації права громадян на забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя [1].

Ліхтер М. П. відзначає, що «стосовно ж суспільних відносин, що виникають у сфері забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя, вони частково отримали правову регламентацію з прийняттям Основ законодавства України про охорону здоров'я від 19 листопада 1992 р» [13, с. 74].

У ст. 27 Основ констатується, що «санітарно-епідемічне благополуччя територій і населених пунктів забезпечується системою державних стимулів та регуляторів, спрямованих на суворе дотримання санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил та норм, комплексом спеціальних санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних заходів та організацією державного санітарного нагляду» [4].

На думку Белей Є. Н. «...із зазначеного положення не зрозуміло того, чи йдеться про санітарно-епідеміологічний контроль (нагляд) чи про якусь іншу процедуру...потребує уточнення щодо того, про яку саме процедуру йдеться, ким вона здійснюється та на підставі яких нормативних актів» [10, с. 43].

Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 22.06.1999 р. № 1109, визначає мету, основні завдання та порядок здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду в Україні.

Метою державного санітарно-епідеміологічного нагляду є запобігання, виявлення та припинення порушень санітарного законодавства.

Відповідно до п. 4 Положення [2] основними завданнями державного санітарно-епідеміологічного нагляду є:

- контроль за виконанням санітарного законодавства, санітарних та протиепідемічних (профілактичних) заходів, а також приписів, постанов і вимог, викладених у висновках, що видаються головним державним санітарним лікарем;
- санітарно-карантинний контроль у пунктах пропуску через державний кордон;
- контроль за санітарною та епідемічною ситуацією на території України;
- проведення санітарних та епідеміологічних розслідувань, спрямованих на встановлення причин та умов виникнення розповсюдження

інфекційних хвороб, професійних захворювань, масових неінфекційних захворювань (отруєнь) та радіаційних уражень людей;

– розроблення пропозицій щодо проведення санітарних та протиепідемічних (профілактичних) заходів;

– здійснення державного санітарно-епідеміологічного нормування;

– проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи;

– державна реєстрація небезпечних для здоров'я і життя людини факторів середовища життєдіяльності;

– статистичне спостереження у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, державний облік інфекційних хвороб, професійних захворювань, масових неінфекційних захворювань (отруєнь) та радіаційних уражень людей у зв'язку із шкідливим впливом факторів середовища життєдіяльності;

– вжиття заходів для припинення порушень санітарного законодавства та притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні таких правопорушень [2].

На думку Муляр Г. та Шуст Г. «відповідно до пунктів 5, 7 і 8 Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні (далі – Положення № 1109) він здійснюється в порядку запобіжного та поточного нагляду. Запобіжний нагляд передбачає розробку санітарних норм, проведення епідеміологічної експертизи, видачу необхідних висновків і дозволів, погодження державних стандартів і технічних умов тощо. Поточний нагляд охоплює контроль за дотриманням юридичними і фізичними особами санітарних норм, проведення обстежень, встановлення обмежень та здійснення інших заходів. Отже, сутність епідеміологічного нагляду відповідно до вимог Положення № 1109 полягає у розробці або погодженні проєктів нормативно-правових актів, а також у здійсненні контролю за виконанням їх вимог» [12, с. 86].

Право на забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя, гарантоване конституцією, забезпечується і реалізується органами виконавчої влади. І держава в особі органів виконавчої влади бере на себе обов'язок забезпечувати це.

Важливо визначити, які саме органи виконавчої влади наділені повноваженнями із здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

Ст. 39 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» встановлює поняття та основні завдання держав-

ного санітарно-епідеміологічного нагляду, а саме: «державний санітарно-епідеміологічний нагляд – це діяльність органів державної санітарно-епідеміологічної служби по контролю за дотриманням юридичними та фізичними особами санітарного законодавства з метою попередження, виявлення, зменшення або усунення шкідливого впливу небезпечних факторів на здоров'я людей та по застосуванню заходів правового характеру щодо порушників» [3].

Основними завданнями цієї діяльності є:

– нагляд за організацією і проведенням органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами санітарних і протиепідемічних заходів;

– нагляд за реалізацією державної політики з питань профілактики захворювань населення, участь у розробці та контроль за виконанням програм, що стосуються запобігання шкідливому впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення;

– нагляд за дотриманням санітарного законодавства;

– проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи, гігієнічної регламентації небезпечних факторів і видача дозволів на їх використання [3].

Таким чином норми цього Закону охоплюють відносини, що виникають у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення в частині здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

З моменту ліквідації (постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 р. № 348) Державної санітарно-епідеміологічної служби України, яка здійснювала державний санітарно-епідеміологічний нагляд та контроль за дотриманням санітарного законодавства, та розбалансування системи забезпечення санітарного і епідемічного благополуччя населення на часі постало питання оновлення та законодавчого визначення системи епідеміологічного нагляду в Україні, її готовності до реагування до надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру [14, с. 36].

Пунктом 3 зазначеної вище постанови [5] завдання і функції з реалізації державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення та із здійснення контролю (нагляду) за дотриманням вимог санітарного законодавства (крім функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження) та у сфері гігієни праці та функцій із здійснення дозиметричного контролю робочих місць і доз

опромінення працівників) покладено на Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба).

Положенням про Держпродспоживслужбу [6], затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 р. № 667, визначені основні завдання цієї служби у сфері забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя, а саме: реалізація державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення (крім виконання функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження); здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням санітарного законодавства, санітарного та епідемічного благополуччя населення (крім виконання функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження), які були передані до Міністерства охорони здоров'я України.

Відповідно до Положення про Міністерство охорони здоров'я України, (постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 р. № 267), МОЗ є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження), а також забезпечення формування державної політики у сферах санітарного та епідемічного благополуччя населення. Як встановлено у пп. 14 п. 4 Положення про МОЗ [7] у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення міністерство затверджує:

- державні санітарні норми і правила, санітарно-епідеміологічні та санітарно-протиепідемічні правила і норми, санітарно-епідеміологічні правила і норми, протиепідемічні правила і норми, гігієнічні та протиепідемічні правила і норми, державні санітарно-епідеміологічні нормативи, санітарні регламенти;

- уніфіковані форми актів перевірок, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) у сфері санітарного законодавства, санітарного та епідемічного благополуччя населення (крім виконання функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження);

- надає погодження на проведення позапланового заходу державного нагляду (контролю) центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного законодавства, санітарного та епідемічного благополуччя населення (крім виконання функцій з реалізації

державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження) [7].

На думку Демченко І.С. «...фактично, відповідно до діючого законодавства, більша частина завдань державного санітарно-епідеміологічного нагляду, як і напрямів діяльності системи державної СЕС України, не передано жодним центральним органам виконавчої влади» [9, с. 201].

У свою чергу Воронятников О.О. визначає, що «наявна система нормативно-правових актів, які врегульовують відносини у сфері санітарного й епідемічного благополуччя населення в Україні, не є досконалою» [11, с. 73].

Зокрема це стосується й розуміння понять «державний санітарно-епідеміологічний нагляд» та «епідеміологічний нагляд (спостереження)», підходи до тлумачення яких відрізняються значною варіативністю.

Вважаємо, що з метою сприяння ухваленню ефективних управлінських рішень українському законодавцю слід переглянути і надалі врахувати нетотожність вищезазначених понять, які співвідносяться як ціле і частина. Констатуємо той факт, що набувши нормативного закріплення дефініція «епідеміологічний нагляд (спостереження)», як базова функція громадського здоров'я, не має й досі правового визначення в українському законодавстві.

Аналізуючи повноваження МОЗ і Держпродспоживслужби у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, варто зазначити, що управлінська діяльність є їхньою загальною функцією, що безпосередньо зумовлює практичну значимість діяльності цих державних органів, але на превеликий жаль, їх діяльність чиниться за відсутності злагодженої взаємодії, визначеної законодавством.

Досить цікавим для нашого дослідження є правова колізія у повноваженнях головного державного санітарного лікаря України, посаду якого з часів ліквідації Державної санітарно-епідеміологічної служби України було поновлено у березні 2020 р. та призначено на цю посаду заступника Міністра охорони здоров'я України. Окремими повноваженнями головного державного санітарного лікаря України (розпорядження Кабінету Міністрів України 30.06.2021 р. № 713-р) тимчасово, до внесення змін до законодавства, передбачено, що головний державний санітарний лікар України визначає «уповноважених осіб на здійснення головних державних санітарних лікарів відповідних адміністративно-територіальних одиниць, в частині повноважень з епідеміологічного

нагляду (спостереження), а також повноважень щодо запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб людини, локалізації та ліквідації їх спалахів та епідемій, крім заходів державного нагляду (контролю) та надання документів дозвільного характеру [15].

В той же час, пунктом 7 Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів зазначено, що «керівники самостійних структурних підрозділів територіальних органів Держпродспоживслужби, на які покладено здійснення повноважень Держпродспоживслужби у сфері санітарного законодавства, санітарного та епідемічного благополуччя населення, забезпечують виконання функцій щодо затвердження та підписання передбачених законодавством документів, повноваження щодо затвердження та підписання яких належить до компетенції головних державних санітарних лікарів відповідної адміністративно-територіальної одиниці (крім виконання функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження)»... у межах повноважень відповідного територіального органу» [6].

Як наслідок зазначеного вище можемо констатувати наявність ситуації, за якої виникає обов'язок одночасного уповноваження на здійснення компетенцій головних державних санітарних лікарів відповідних адміністративно-територіальних одиниць посадових осіб різних державних інституцій.

З точки зору Белей Є.Н. «...нормативними актами не розмежовано між собою процедури контролю (нагляду) за дотриманням вимог санітарного законодавства й епідеміологічного нагляду (спостереження), як і не розкрито змісту повноважень із реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження). На цій підставі можна констатувати, що передача повноважень Державної СЕС відбулась неналежним чином, оскільки на нормативному рівні чітко не закріплено те, які саме повноваження цього суб'єкта публічної адміністрації і кому передані, не розмежовано відповідних повноважень МОЗ України та Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, не внесено змін до чинних нормативних актів, якими регламентовано порядок здійснення процедур санітарно-епідеміологічного нагляду тощо» [9, с. 44].

Слід зазначити, що важливе завдання, яке мають органи державного управління у сфері

санітарного та епідемічного благополуччя населення, полягає в тому, щоб формувати державну політику, суть якої проявляється, коли нею починає здійснюватися управлінська діяльність, якою можна досягти вирішення наявних проблем, що мають суспільство і держава. Державні інституції, які здійснюють державне регулювання у сфері санітарного та епідемічного благополуччя, не перебувають у взаємній ізоляції, між ними існує взаємодія, саме через це недопустимим є проведення серйозних змін в одній частині сфери, не беручи до уваги можливі наслідки в інших.

Висновки. Підсумовуючи викладене та враховуючи те, що санітарно-епідемічне благополуччя є адекватним показником соціально-економічної безпеки держави можна дійти певних висновків:

1) сфера санітарного та епідемічного благополуччя в Україні перебуває на стадії реформування і характеризується недосконалою нормативно-правовою базою;

2) сучасні реформи повинні торкнутися як організації, так і функціонування органів публічного управління, охоплення сферою публічного управління найсуттєвіших аспектів досліджуваної сфери, що потребує реалізації управлінських функцій тощо;

3) при здійсненні реформування державного управління у сфері санітарного та епідемічного благополуччя важливо чітко визначити місце і роль державної контрольно-наглядової та моніторингової діяльності, ефективність яких має відповідати чітким критеріям;

4) загальний стан забезпечення нормативно-правового регулювання державного санітарно-епідеміологічного нагляду характеризується значними законодавчими прогалинами, які виражаються у неточностях формулювання розглянутих у статті процедур здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду, епідеміологічного нагляду (спостереження) та нерозмежованостями у повноваженнях органів виконавчої влади, які реалізують державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя;

5) в умовах зміни санітарно-епідемічної, політичної та соціально-економічної ситуації законодавчі прогалини мають бути виправлені шляхом унесення відповідних змін і доповнень до абз. 1 ст. 27 Основ законодавства України про охорону здоров'я, до абз. 1 ст. 39 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд»,

якими буде чітко регламентовано порядок здійснення цього нагляду.

Враховуючи те, що державний санітарно-епідеміологічний нагляд без його належної та чіткої визначеної організаційної структури і чіткої правової бази буде недостатньо ефективним, удосконалення також потребує порядок забезпечення координації та упорядкування системи зазначених вище державних інституцій, які здійснюють реалізацію державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, що становить за мету законодавчо закріпити в

єдиному нормативному документі повноваження кожного з них стосовно здійснення цього нагляду. І, перш за все, у цьому документі необхідно зазначити повний перелік органів, які матимуть право на здійснення такого виду нагляду, а також чітко вписати їх функції, права та обов'язки. Через це необхідність проведення системного дослідження державного регулювання забезпеченням санітарного та епідемічного благополуччя спонукає продовжувати дослідження цієї сфери, шукати напрями бажаних правових реформ задля оптимізації управлінських процесів в державі.

Список літератури:

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію людського розвитку». Указ Президента України від 02.06.2021 р. № 225/2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/225/2021#Text>
2. Про затвердження Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні: постанова Кабінету Міністрів України № 1109 від 22 червня 1999 р. (зі змінами). *Офіційний вісник України*. 1999. № 25. Ст. 1178.
3. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України № 4004-ХІІ від 24 лютого 1994 р. (із змінами). *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 27. Ст. 218. ст. 42.
4. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2802-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
5. Деякі питання Державної санітарно-епідеміологічної служби: постанова Кабінету Міністрів України № 348 від 29 березня 2017 р. *Офіційний вісник України*. 2017. № 43. Ст. 1329.
6. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: постанова Кабінету Міністрів України № 667 від 02 вересня 2015 року (з змінами). *Офіційний вісник України*. 2015. № 73. Ст. 2402.
7. Положення про Міністерство охорони здоров'я України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 267 від 25 березня 2015 р. (із змінами). *Офіційний вісник України*. 2015. № 38. Ст. 1141. п.п. 1, 3.
8. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України № 442 від 10 вересня 2014 р. (у редакції від 10 вересня 2014 р.). *Офіційний вісник України*. 2014. № 74. Ст. 2105. п.1.
9. Демченко І.С. Інституційна спроможність захисту від інфекційних захворювань в Україні. *Часопис Київського університету права*. Серія: Проблеми цивільного, господарського, трудового права та права соціального забезпечення 2020. № 1. С. 196–205.
10. Белей Є.Н. Контроль і нагляд у сфері охорони громадського здоров'я. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. 2018. Вип. 29 (68). № 5. С. 41–47.
11. Воронятніков. О.О. Нормативно-правове адміністрування сферою санітарного та епідемічного благополуччя населення. *Південноукраїнський правничий часопис*. Серія: правове забезпечення адміністративної реформи. 2021. № 3. Ч.1. С. 71–76.
12. Муляр. Г., Шуст Г. Загальна характеристика системи епідеміологічного нагляду в Україні. *Актуальні проблеми правознавства*. 2021. № 2 (26). С. 84–90.
13. Ліхтер М. П. Юридична природа права на санітарно-епідеміологічне благополуччя населення. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2014. № 5. С. 74–78.
14. Савицький В.Л., Моргун С.О., Іванько О.М., Депутат Ю.М., Якимець В.В., Огороднійчук І.В., Олим М.Ю., Ницоца В.І., Смірнов О.Г. Проблемні питання нормативно-правового забезпечення у сфері санітарно-епідемічного благополуччя військовослужбовців Збройних Сил України. *Україна. Здоров'я нації*. Серія: громадське здоров'я. 2021. № 2 (64). С. 35–42.
15. Про визначення окремих повноважень заступника Міністра охорони здоров'я – головного державного санітарного лікаря України Кузіна Ігоря Володимировича: розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 р. № 713-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/713-2021-%D1%80#Text>

16. Хайнацький Є.С. Адміністративно-правове регулювання епідеміологічного контролю та нагляду в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 «Теорія управління. Адміністративне право і процес. Фінансове право. Інформаційне право». Суми, 2021. 234 с.

Mihaylenko M.M. INSTITUTIONAL AND LEGAL REGULATION OF THE STATE SANITARY AND EPIDEMIOLOGICAL SUPERVISION IN THE FIELD OF SANITARY AND EPIDEMIC WELFARE OF THE POPULATION

The article is devoted to the study of the content and features of the institutional and legal regulation of state sanitary and epidemiological supervision in the field of sanitary and epidemic welfare of the population in Ukraine. Based on the analysis, the concept of «state sanitary-epidemiological supervision» was defined. The powers of various executive bodies, whose activities are aimed at the formation and implementation of state policy in the field of sanitary and epidemic well-being of the population, implementation of state sanitary-epidemiological supervision, are analyzed. The problems associated with the practical implementation of this function due to the inconsistency of the legislative framework and the lack of clear interaction and coordination of the actions of the subjects of state control are pointed out. The structuring of epidemiological surveillance functions by management levels has been carried out. The procedure for transferring the powers of the State Sanitary and Epidemiological Service of Ukraine to the State Service of Ukraine on Food Safety and Consumer Protection and the Ministry of Health of Ukraine was considered. It was determined that a necessary condition for improving the efficiency of state administration is the coordination and orderliness of the activities of the above-mentioned bodies. The key problems of administrative, legal and institutional provision of sanitary and epidemiological well-being of the population are highlighted, and it is noted that the liquidation of the State Sanitary and Epidemiological Service of Ukraine, which carried out state sanitary and epidemiological supervision and control over compliance with sanitary legislation, led to an imbalance of the unified state system of sanitary and epidemiological provision welfare. As a result, there were contradictions and gaps in the national legislation, which regulates the implementation of state sanitary-epidemiological supervision. In the context of the creation of a national public health system in Ukraine, there is an urgent need to determine the place of state sanitary and epidemiological supervision in this system. It was established that the system of normative legal acts is one of the means of the mechanism of public administration in the sphere of sanitary and epidemic welfare of the population, which plays a fundamental role in the regulation and realization of the goal of this sphere, therefore it is proposed to improve the normative legal framework on the implementation of state sanitary epidemiological surveillance. The article substantiates that, in accordance with Ukraine's European integration aspirations, the state management of sanitary and epidemiological supervision should be aimed at ensuring a decent level of sanitary and epidemiologic well-being of the population.

Key words: public administration, state institutions, sanitary-epidemic welfare of the population, state sanitary and epidemiological supervision, sanitary legislation, reformation, powers, regulatory and legal support.